

Katedra Metod Hodowlanych, Hodowli Drobiu i Małych Przeżuwaczy
Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
ul. B. Prusa 14, 08-110 Siedlce, e-mail: dormark1@wp.pl

DOROTA KOŁODZIEJCZYK, AGNIESZKA WOJDA,
SYLWESTER ŻOCHOWSKI, STANISŁAW SOCHA

Analiza cen skupu żywca wieprzowego i wołowego w Polsce w latach 2005–2012

Analysis of the purchase prices of hog and cattle livestock in Poland
in the years 2010–2012

Streszczenie. Celem pracy była analiza cen skupu żywca wieprzowego i wołowego w Polsce w latach 2005–2012. Materiał do analizy stanowiły oficjalne dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Ceny skupu analizowanego żywca rzeźnego charakteryzowały się znacznym zróżnicowaniem. W przypadku świń rzeźnych ceny skupu za kilogram wagi żywej wahały się od 3,15 do 6,08 zł, natomiast za bydło rzeźne płacono od 3,70 zł do 6,70 zł. Największe zróżnicowanie odnotowano w 2012 r. Różnica między ceną najniższą a najwyższą żywca wieprzowego w 2012 r. wyniosła 2,9%, żywca wołowego zaś – aż 12,8%. Duże zróżnicowanie cen skupu żywca rzeźnego może świadczyć o nieprzewidywalności produkcji bydła i trzody chlewnej. W przypadku żywca wieprzowego wystąpiła pewna zależność między ceną skupu wieprzowiny a czasem jej występowania w roku kalendarzowym. Najniższe ceny za żywca wieprzowego były jesienią i zimą, natomiast w okresie wiosennym i letnim okazały się wyższe niż w pozostałej części roku. Rozpatrując ceny skupu żywca rzeźnego w danym roku analizy, można zauważyć, że mają one raz tendencję spadkową, innym razem wzrostową, jednak na przestrzeni ośmiu lat nastąpił ich wyraźny wzrost. W początkowym okresie analizy były to ceny na poziomie 3,5 zł, a w ostatnim roku osiągnęły wartość 5,5 zł za kg wagi żywej trzody chlewnej i ponad 6 zł za kg żywca wołowego.

Słowa kluczowe: cena skupu, żywca rzeźny, wieprzowina, wołowina

WSTĘP

Polska jest liczącym się w Unii Europejskiej producentem mięsa. W 2011 r. nasz kraj był na czwartym miejscu, jeśli chodzi o produkcję mięsa wieprzowego oraz na siódmym w produkcji wołowiny [Biuletyn 2012]. Świnie należą obok bydła do najważniejszych gatunków zwierząt gospodarskich w Polsce. Świadczą o tym zarówno liczeb-

ność pogłowia świń i bydła, jak i duże znaczenie mięsa, zwłaszcza wieprzowiny w żywieniu ludności. Jak podaje Knecht [2012], wskaźnikiem opłacalności produkcji trzody chlewnej jest relacja cen żywca trzody chlewnej do cen żyta. Utrzymujące się od kilku lat niekorzystne dla producentów te relacje cen doprowadziły do znacznego zmniejszenia pogłowia trzody chlewnej. Na koniec 2012 r. wynosiło ono 11,1 mln sztuk. Natomiast produkcja wołowiny od kilku lat charakteryzuje się stagnacją, co wynika z tego, że spożywanie wołowiny w znacznym stopniu uwarunkowane jest dochodami ludności.

Jak podaje Świetlik [2013], konsumpcja mięsa w naszym kraju w roku 2011 wynosiła 73,4 kg na mieszkańca. Dominującą pozycję w strukturze spożycia zajmowała wieprzowina – 42,5 kg, co stanowiło około 57,9%. Udział zaś mięsa wołowego był zdecydowanie niższy – spożycie wołowiny wyniosło 2,1 kg, czyli tylko 2,9%. Szacuje się, że w 2012 r. spożycie mięsa wieprzowego obniżyło się do 39 kg na mieszkańca, a wołowego zmalało do 1,8 kg [Świetlik 2013].

Elementem wpływającym na skalę produkcji jest zawsze rynkowa cena danego artykułu. W rezultacie nie obserwuje się zjawiska długotrwałego deficytu towarów. Gdyby któregoś z nich zabrakło w sklepach, jego cena automatycznie rosłaby aż do chwili, kiedy znalazłby się producent zdolny uzupełnić deficyt rynkowy [Nickels 2000].

Celem pracy była analiza cen skupu żywca wieprzowego i wołowego w Polsce w latach 2005–2012.

MATERIAŁ I METODY

Materiał do analizy stanowiły oficjalne dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dane w postaci cen są obliczane jako średnie arytmetyczne z całego tygodnia. Informacje są ogólnodostępne, a każdy plik zawiera średnie ceny sprzedaży poszczególnych wyrobów z półtuszy oraz ceny ich skupu przez zakłady przetwórstwa mięsnego. Cena to wyrażona w jednostkach pieniężnych wartość produktu. Za cenę skupu przyjęto cenę, po której skupowany był żywiec rzeźny.

Terminem żywca rzeźny określa się zwierzęta będące przedmiotem skupu i obrotu towarowego zakładów mięsnych. Termin ten jest równoznaczny z używanym przez hodowców określeniem zwierzęta rzeźne lub zwierzęta mięsne. W rozumieniu polskiego ustawodawstwa [Ustawa... 2004] zwierzęta rzeźne to: trzoda chlewna, bydło, owce, kozy i konie. Niekiedy do zwierząt mięsnych zalicza się także nutrie, króliki i drób. Nie zalicza się do tej grupy natomiast zwierząt łownych, chociaż ich mięso jest równie cenne i bywa przetwarzane na konserwy lub wędliny. Przedmiotem analizy były ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego. Analiza objęła okres ośmiu lat, od 2005 do 2012 r.

WYNIKI

Ceny skupu wieprzowiny na przestrzeni ośmiu lat, tj. od 2005 do 2012 r., przedstawia rysunek 1. Wynika z niego, że na początku 2005 r. średnia cena żywca wieprzowego w Polsce wynosiła 4,37 zł netto i z każdym tygodniem, przez cały styczeń odnotowywano jej drastyczny spadek – do 3,85 zł. W lutym cena wzrosła do około 4,00 zł za kilogram masy żywej i utrzymywała się na tym poziomie z niewielkim wahaniem aż do połowy marca, kiedy nastąpiło załamanie i spadek do około 3,50 zł. Wraz z nadejściem kalendarzowego lata cena skupu żywca wieprzowego wykazywała tendencję wzrostową.

W połowie października nastąpiło jednak załamanie i cena zaczęła spadać, uzyskując na koniec 2005 r. wartość 3,63 zł.

Początek 2006 r. przyniósł kolejne spadki cen o około 0,30 zł. W połowie czerwca skończyła się długa, trwająca aż pół roku zła passa i ceny znowu zaczęły w szybkim tempie rosnąć. W ciągu zaledwie dwóch miesięcy wzrosły o prawie 1,00 zł netto za kilogram wagi żywej. Początek jesieni przyniósł kolejne załamanie i ceny spadły poniżej 4,00 zł netto. Przez całą jesień systematycznie spadały do 3,24 zł na koniec 2006 r.

Rok 2007 rozpoczął się spadkiem cen, lecz na początku lutego zaczęły systematycznie wzrastać. Ich wzrost nie był jednak znaczący i szybko się skończył. Maj przyniósł kolejne spadki do wartości 3,23 zł netto. Wraz z przyjściem kalendarzowego lata ceny zaczęły w szybkim tempie rosnąć. Taka sytuacja utrzymała się do jesieni, kiedy ceny zaczęły wykazywać tendencję spadkową, trwającą do połowy grudnia, po czym nastąpił ich wzrost. Na koniec 2007 r. średnia cena skupu trzody chlewnej w Polsce była na poziomie 3,80 zł netto, czyli o ok. 0,50 zł wyższa niż zaledwie dwa tygodnie wcześniej.

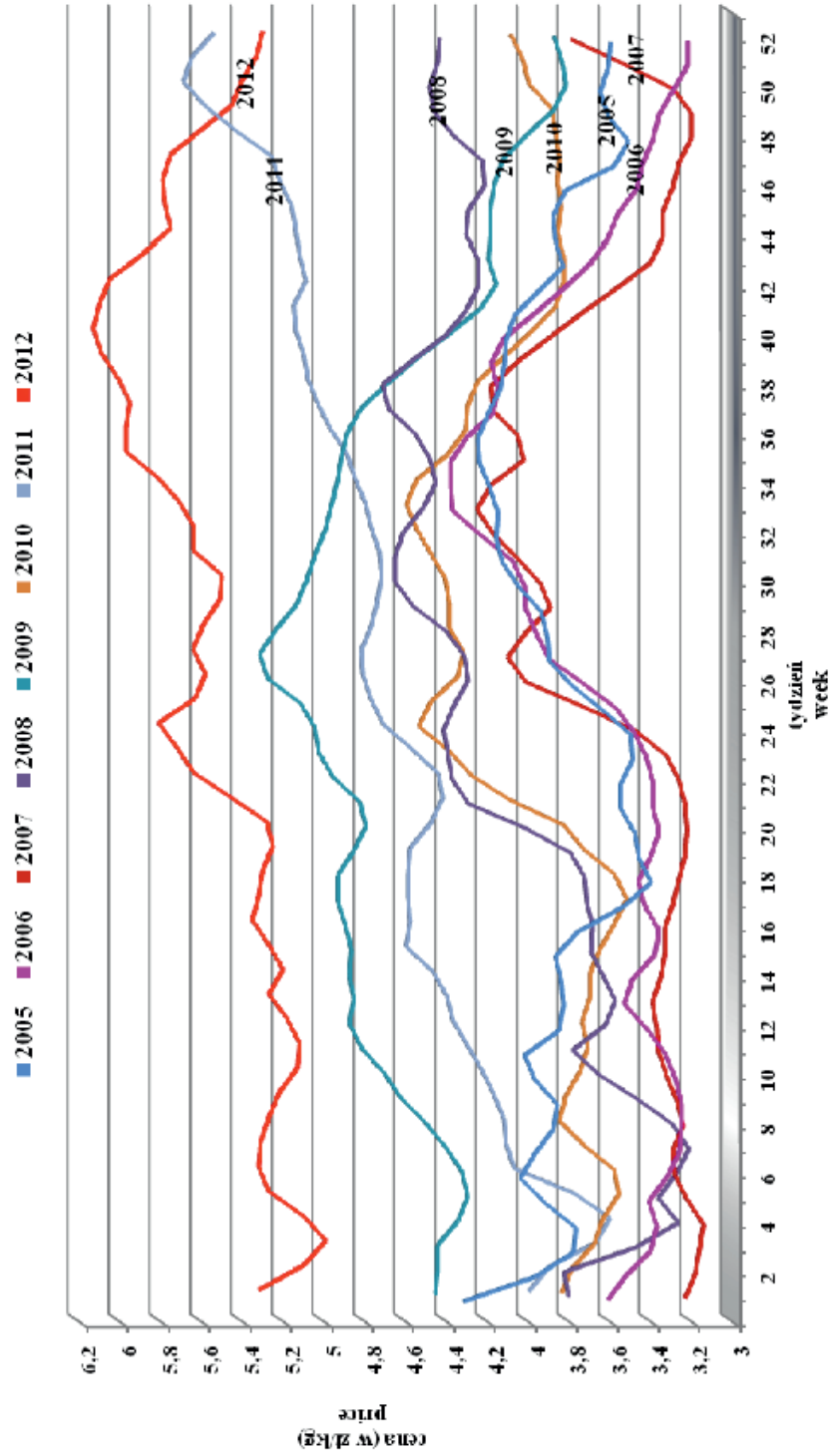
Po niedługim wzroście cen przyszedł nagły, drastyczny ich spadek, utrzymujący się do końca lutego 2008 r. Na początku marca ceny ponownie zaczęły rosnąć aż do jesieni. Mimo że jesienią ceny wykazywały tendencję spadkową, w dalszym ciągu były stosunkowo wysokie, bo wynosiły około 4,30 zł. Cały grudzień 2008 r. trwały nieznaczne wzrosty cen, by wraz z końcem 2008 i początkiem 2009 r. utrzymywać się na poziomie 4,43 zł. Rok 2009 okazał się przełomowy, ceny skupu żywca wieprzowego osiągnęły rekordowe wyniki. W maju 2009 r. za trzodę chlewną w skupie płacono średnio 4,81 zł/kg, czyli o prawie 20% więcej niż przed rokiem. W kolejnych tygodniach ceny skupu żywca wieprzowego wykazywały tendencję do wzrostu i około połowy czerwca kształtowały się na poziomie 5,10 zł/kg netto za kilogram wagi żywej. W pierwszym półroczu 2009 r. żywiec wieprzowy był średnio o 10,5% droższy niż w roku poprzednim.

Po osiągnięciu rekordowych cen skupu żywca wieprzowego w 2009 r. rozpoczął się ich systematyczny spadek. W grudniu 2009 r. oraz w okresie styczeń–kwiecień 2010 r. ceny trzody chlewnej uległy ponownemu załamaniu. Na początku 2010 r. średnia cena skupu żywca wieprzowego wynosiła 3,81 zł/kg i z każdym tygodniem spadała. Na początku maja średnia cena skupu żywca wieprzowego w Polsce obniżyła się do 3,49 zł/kg. Od czerwca do sierpnia 2010 r. ceny skupu trzody chlewnej sezonowo wzrosły, jednak były niższe niż w tym samym czasie 2009 r. W sierpniu 2010 r. za trzodę chlewną przeciętnie płacono 4,47 zł/kg, o 9% mniej niż rok wcześniej. We wrześniu ceny skupu żywca wieprzowego obniżyły się do 4,24 zł/kg i dalej malały w październiku i listopadzie. Średnia cena skupu trzody chlewnej w Polsce pod koniec listopada wynosiła 3,82 zł/kg. Spadek cen skupu żywca wieprzowego stał się prawdopodobnie jedną z przyczyn załamania chowu trzody w 2011 r. i zmniejszenia pogłowia świń.

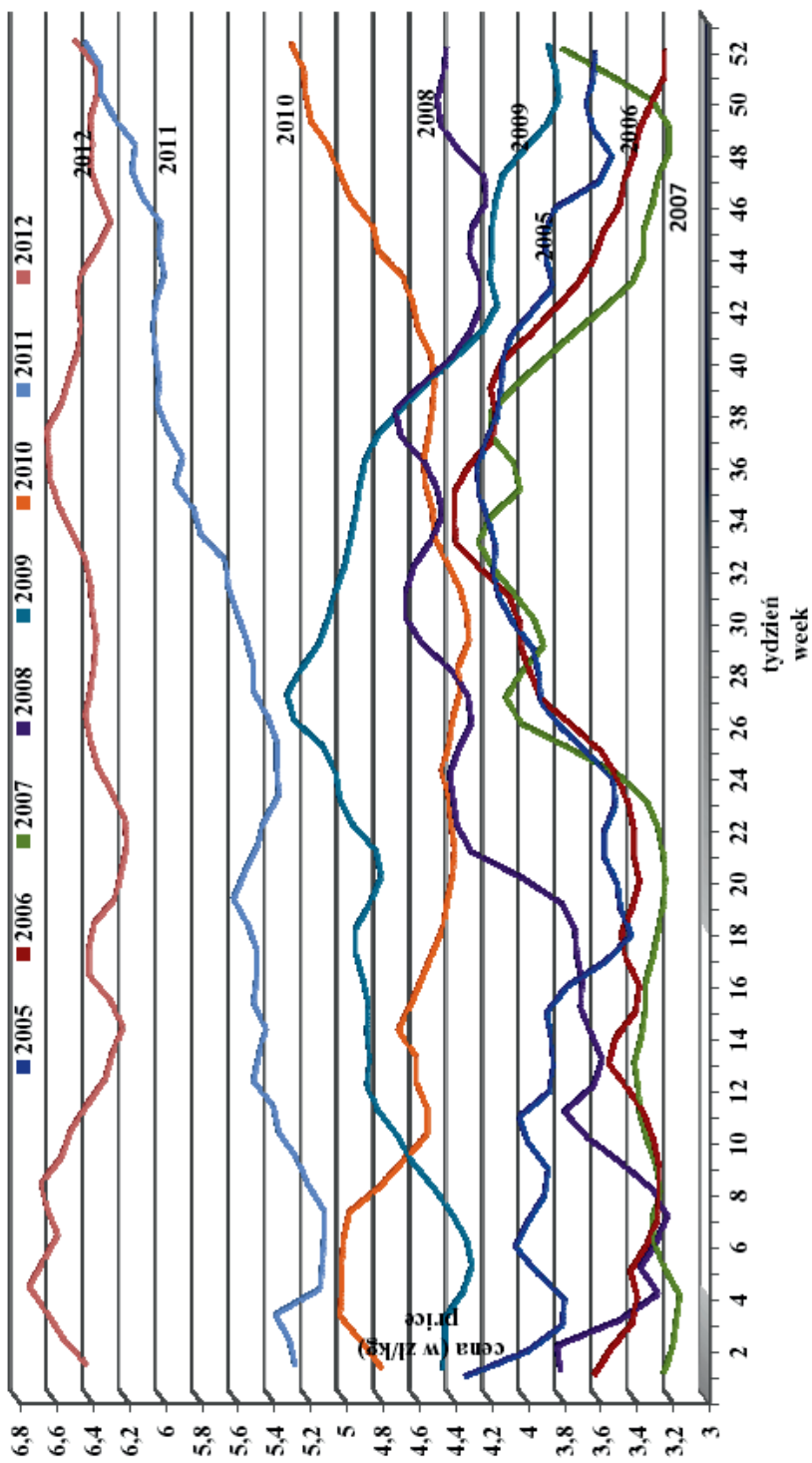
W 2012 r. ceny zakupu świń osiągały nienotowane dotąd, rekordowo wysokie wartości. Od 35 tygodnia roku ceny te utrzymywały się na poziomie 5,90–6,08 zł/kg. Dopiero pod koniec 2012 r. zaczęły ponownie maleć (rys. 1).

Rysunek 2 przedstawia średnie ceny skupu bydła w latach 2005–2012, z uwzględnieniem tygodnia skupu w poszczególnym roku kalendarzowym.

Analizując wykres przedstawiający ceny oferowane rolnikom za żywiec wołowy (rys. 2), można zauważyć dużo mniejsze zróżnicowanie średnich cen niż w przypadku żywca wieprzowego (rys. 1). Ceny żywca wołowego są bardziej wyrównane i stabilne, brak jest widocznej sezonowości produkcji. Nie występują tak drastyczne różnice w cenie w tak krótkim czasie.

Rys. 1. Zróżnicowanie cen skupu żywca wieprzowego w latach 2005–2012 w zależności od tygodnia skupu
 Fig. 1. Differentiation between purchase prices of hog on the hoof in 2005–2012 in relation to the week of purchase

Rys. 2. Zróżnicowanie cen skupu żywca wołowego w latach 2005–2012 w zależności od tygodnia skupu
 Fig. 2. Differentiation between purchase prices of cattle on the hoof in 2005–2012 in relation to the week of purchase

Przez cztery pierwsze lata analizy (2005–2008) ceny utrzymywały się mniej więcej na tym samym poziomie i nie przekraczały średniej ceny 4,40 zł za kilogram. Najniższa odnotowana cena to 3,70 zł w pierwszym tygodniu 2005 r. Dopiero rok 2009 różnił się w widoczny sposób od pozostałych analizowanych roczników. W styczniu za kilogram żywca wołowego płacono 4,38 zł, a w kolejnych miesiącach cena ta systematycznie wzrastała, osiągając w połowie roku rekordową wartość, wynoszącą 5,12 zł. Po okresie wysokich cen przyszedł czas na spadek utrzymujący się do połowy listopada. Koniec roku 2009 przyniósł kolejny wzrost cen i zapowiadał kolejne wzrosty w następnych latach.

W pierwszym kwartale 2010 r. ceny żywca wołowego utrzymywały się jeszcze na wysokim poziomie, podobnie jak w roku 2009, jednak od lutego zaczęły maleć.

W 2011 r. ceny skupu bydła systematycznie rosły i były rekordowo wysokie. Przebiegająca cena osiągnęła 5,58 zł/kg wagi żywej. W 2012 r. utrzymała się wzrostowa tendencja cen skupu bydła. Cena skupu bydła ogółem wyniosła 6,39 zł za kilogram wagi żywej (rys. 2).

DYSKUSJA

Analizując ceny, jakie rolnicy otrzymywali za wyprodukowany żywiec wieprzowy, zaobserwować można duże zróżnicowanie cen w ciągu całego analizowanego okresu (rys. 1). Tak duże zróżnicowanie cen na rynkach skupu żywca wieprzowego może świadczyć o nieprzewidywalności produkcji trzody chlewnej.

Rekordowo wysokie ceny w 2009 r. spowodowane mogły być bardzo trudną sytuacją w krajowej podaży wieprzowiny, wynikającą prawdopodobnie z niskiego stanu pogłowia trzody chlewnej i mniejszej efektywności produkcji żywca.

Obniżka cen żywca w roku kolejnym – 2010, pomimo utrzymującego się do maja spadku cen zbóż i stabilizacji cen mieszanek paszowych, spowodowała ponowne pogorszenie ekonomicznych warunków chowu trzody chlewnej. W okresie pierwszych pięciu miesięcy 2010 r. relacje cen trzoda : pasze utrzymywały się na granicy opłacalności i spowodowały zahamowanie wzrostu pogłowia loch prośnych. Ostatecznie w roku 2010 odnotowano spadek cen skupu żywca wieprzowego w porównaniu z rokiem 2009 o 13,7%. Jednocześnie z uwagi na niekorzystną pogodę w czasie żniw i mniejsze zbiory niż w minionych latach ceny zbóż w Polsce i za granicą gwałtownie rosły [Kossakowska 2010].

Zdaniem Knechta [2012] wzrost cen zbóż, a co za tym idzie cen pasz, spowodował załamanie chowu trzody w roku 2011 i spadek pogłowia świń. W styczniu 2011 r. średnia cena skupu trzody chlewnej w kraju wynosiła 3,71 zł/kg.

Uruchomienie przez Komisję Europejską na początku lutego 2011 r. dopłat do prywatnego przechowywania wieprzowiny i realizacja zakupów w okresie luty–marzec złagodziły sytuację i w marcu 2011 r. ceny skupu żywca wieprzowego średnio osiągnęły poziom 4,23 zł/kg (o 14% wyższy niż w tym samym miesiącu 2010 r.). W kolejnych miesiącach 2011 r. duży popyt zagraniczny i malejąca podaż żywca wieprzowego z produkcji krajowej spowodowały dalszy znaczący wzrost cen skupu z wyjątkiem maja, kiedy odnotowano ich niewielki spadek o 0,9%. Według Knechta [2012] podwyższenie poziomu cen żywca nie wyrównało strat, jakie hodowcy ponieśli w związku z wyższymi cenami pasz.

Średnia cena skupu żywca wieprzowego w Polsce w 2011 r. wyniosła 4,65 zł/kg według wagi żywej i była wyższa w porównaniu zarówno z ceną z 2009 r., jak i z 2010 r., odpowiednio o 1,4% i o 17,5%. Średnia cena zakupu żywca wieprzowego w I półroczu 2011 r. wyniosła 4,27 zł/kg według wagi żywej i była o 11,8% wyższa niż w I półroczu 2010 r. Średnia cena zakupu żywca wieprzowego w II półroczu 2011 r. wyniosła 5,06 zł/kg według wagi żywej i była o 23,3% wyższa niż przed rokiem i o 18,6% wyższa niż w I półroczu 2011 r.

Jak podaje Szarejko-Pater [2012], cena rynkowa wieprzowiny w Polsce w grudniu 2011 r. wynosiła 165,10 €/100 kg i była o 3,6% wyższa od średniej w UE. Na porównanie cen między poszczególnymi krajami członkowskimi wpływ ma kurs złotego w stosunku do euro.

Ostatni rok analizy – 2012 – okazał się rokiem „rekordowych” cen wieprzowiny. W Polsce kształtowały się na wyższym poziomie aniżeli w wielu państwach członkowskich UE. Pomimo to wysokie koszty produkcji powodowały jej niską opłacalność [Szarejko-Pater 2012]. Do końca lata 2012 r. ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce systematycznie rosły, podobnie jak w całej Unii Europejskiej. We wrześniu średnia cena skupu wyniosła 5,91 zł/kg i była o 18% wyższa niż we wrześniu 2011 r. W pierwszej połowie października poziom cen skupu był rekordowo wysoki i wynosił 6,08 zł/kg. Jednakże pod koniec tego miesiąca ceny nieoczekiwanie zmalały. W rezultacie w październiku średnia cena skupu ukształtowała się na poziomie 5,93 zł/kg i była nieznacznie wyższa niż we wrześniu, a w późniejszych tygodniach systematycznie malała (rys. 1).

W listopadzie i grudniu 2012 r. utrzymywał się spadkowy trend ceny zakupu świń rzeźnych, co nie sprzyjało poprawie sytuacji producentów trzody chlewnej [Szarejko-Pater 2012, Małkowski i Zawadzka 2013]. W listopadzie 2012 r. cena skupu trzody chlewnej wynosiła 5,72 zł/kg, a w grudniu 2012 r. spadła do poziomu 5,33 zł/kg. Od początku grudnia 2012 r. tygodniowe ceny trzody chlewnej były niższe niż notowane w analogicznych okresach poprzedniego roku (rys. 1).

Z analizy cen skupu trzody chlewnej wynika (rys. 1), że istnieje pewna zależność między ceną skupu żywca wieprzowego a czasem jej występowania w ciągu roku. Prawie w każdym analizowanym roku kalendarzowym, z wyjątkiem lat 2010 i 2011, najwyższe ceny skupu wystąpiły około 20 tygodnia roku, tj. od około połowy maja, i utrzymywały się mniej więcej na tym samym poziomie do 38–39 tygodnia (druga połowa września). Następnie ceny zaczęły wykazywać tendencję spadkową.

Mimo iż ceny skupu żywca wieprzowego wykazywały w ciągu danego roku kalendarzowego raz tendencję spadkową, innym razem wzrostową, to rozpatrując te ceny na przestrzeni ośmiu lat, można zauważyć, że nastąpił ich wyraźny wzrost. W styczniu 2006, 2007 i 2008 r. za trzodę chlewną płacono w granicach 3–4 zł za kilogram wagi żywej, natomiast kilka lat później, tj. w 2012 r. cena ta wzrosła do około 5,5–6 zł (rys. 1).

Analizując ceny skupu żywca wołowego (rys. 2), można stwierdzić, że do 2008 r. włącznie były one stosunkowo wyrównane i stabilne oraz nie przekraczały średniej ceny 4,40 zł za kilogram. Rok 2009 był podobnie jak w przypadku żywca wieprzowego rokiem, w którym zanotowano rekordowe ceny żywca wołowego. Sytuacja uległa zmianie na początku 2010 r. W wyniku ograniczonego popytu na wołowinę oraz spadku cen była w innych krajach Unii, od lutego 2010 r. ceny żywca wołowego zaczęły maleć. W 2010 r. najmniej płacono za bydło w lipcu, a przeciętna cena skupu żywca ogółem wyniosła 4,31 zł/kg. Od sierpnia 2010 r. zanotowano ponownie powolny wzrost cen skupu bydła. We wrześniu ukształtowały się one na poziomie 4,48 zł/kg – nieznacznie (o 0,6%) niższym niż w analogicznym okresie 2009 r. W ostatnich miesiącach 2010 r. nastąpił istot-

ny wzrost cen skupu bydła. Od września do listopada wzrosły one o około 9%. Wzrostowe tendencje utrzymały się również w grudniu. Pod koniec grudnia 2010 r. za żywca wołowego płacono 5,20 zł/kg, tj. o około 4% więcej niż przed miesiącem. Zbliżone do przedstawionych przez autorów wyniki podają Kossakowska [2010] i Rycombel [2011].

W 2011 r. ceny skupu bydła miały tendencję wzrostową. Przeciętna cena osiągnęła 5,58 zł/kg wagi żywej i była o 22% wyższa niż w dwu poprzednich latach. Na początku stycznia cena skupu bydła ogółem wynosiła 5,24 zł/kg, natomiast pod koniec grudnia zanotowano cenę 6,40 zł/kg. Był to największy wzrost cen od czasu akcesji Polski do UE w 2004 r. Zdaniem Seredyna [2012] na wzrost cen wołowiny miały wpływ jej wysokie ceny poza granicami kraju, jak również stale słabnący w 2011 r. złoty.

W ostatnim roku analizy – 2012 – cena skupu bydła ogółem wyniosła 6,39 zł/kg i była o 15% wyższa aniżeli w 2011 r. i o 40 % wyższa niż w 2010 r. (rys. 2). Także tendencję wzrostową cen skupu wołowiny zaobserwować można, analizując je na przestrzeni całego badanego okresu. Szczególnie ostatni rok analizy (2012) charakteryzuje się wyższymi cenami skupu w porównaniu z pozostałymi latami – ponad 6 zł za kilogram wagi żywej (rys. 2). Średnia cena zakupu żywca wołowego w roku 2012 była o około 13% wyższa niż rok wcześniej.

Według Seredyna [2013] wysoki poziom cen żywca wołowego utrzymał w 2012 r. minimalne zainteresowanie rolników opasem bydła, co przy jednoczesnym spadku poziomu ubojów skutkowało nieznacznym wzrostem jego pogłowia. Jak podaje autor, w grudniu 2012 r. pogłowie bydła ogółem wzrosło o 0,4%, w tym pogłowie cieląt o 1,9% oraz pogłowie młodego bydła w wieku 1–2 lata o 5,4%.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. Ceny skupu mięsa wieprzowego i wołowego w analizowanych latach były zróżnicowane. Ceny te wahały się od 3,15 zł do 6,08 zł w przypadku świń rzeźnych i od 3,70 zł do 6,70 zł w przypadku żywca wołowego. Duże zróżnicowanie cen skupu żywca rzeźnego może świadczyć o nieprzewidywalności produkcji bydła i trzody chlewnej.

2. Największe zróżnicowanie cen skupu żywca zarówno wieprzowego, jak i wołowego odnotowano w ostatnim roku analizy (2012 r.). Różnica między ceną najniższą a najwyższą żywca wieprzowego w 2012 r. wyniosła 2,9%, żywca wołowego zaś – aż 12,8%.

3. W przypadku żywca wieprzowego można zauważyć pewną zależność między ceną skupu wieprzowiny a czasem jej występowania w roku kalendarzowym. Najniższe ceny żywca wieprzowego były jesienią i zimą. W okresie wiosennym i letnim ceny okazały się wyższe niż w pozostałej części roku.

4. Rozpatrując ceny skupu żywca rzeźnego, w tym żywca wieprzowego i wołowego, na przestrzeni całego analizowanego okresu (8 lat), można zauważyć, że nastąpił ich wyraźny wzrost. Początkowo były to ceny na poziomie 3,5 zł, a w ostatnim roku analizy osiągnęły wartość 5,5 zł za kg wagi żywej trzody chlewnej i ponad 6 zł za kg żywca wołowego.

PIŚMIENNICTWO

Biuletyn informacyjny, 8–9(156), 2012. MRiRW, ARiMR, 3–6.

Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 roku o wymaganiach weterynaryjnych dla produktów pochodzenia zwierzęcego. Dz.U. 2004, nr 33 poz. 288.

- Knecht D., 2012. Opłacalności produkcji trzody chlewnej w Polsce a spadek pogłowia. *Trouw i My* 4(22), 14–17.
- Kossakowska J., 2010. Krajowy rynek mięsa w 2010 roku. *Biul. Inf. ARR* 12(234), 22–33.
- Małkowski J., Zawadzka D., 2013. Rynek wieprzowiny. *Rynek Rol.* 1(263), 51–54.
- Nickels W.G., 2000. *Zrozumieć biznes*. Bellona, Warszawa.
- Seredyn K., 2012. Rynek mięsa wołowego. W: *Analiza sytuacji rynkowej na podstawowych rynkach rolnych w grudniu 2011 oraz w całym 2011 roku*. *MRiRW*, 22–57.
- Seredyn K., 2013. Rynek mięsa wołowego. W: *Miesięczna analiza sytuacji rynkowej na podstawowych rynkach rolnych w grudniu 2012 oraz w całym 2012 roku*. *MRiRW*, 21–56.
- Szarejko-Pater A., 2012. Rynek mięsa wieprzowego. W: *Analiza sytuacji rynkowej na podstawowych rynkach rolnych w grudniu 2011 oraz w całym 2011 roku*. *MRiRW*, 3–21.
- Rycombel D., 2011. Rynek wołowiny. *Rynek Rol.* 1(239), 48–50.
- Świetlik K., 2013. Ceny detaliczne i spożycie mięsa. *Rynek Mięsa. Stan i Perspektywy* 45, 41–48.

Summary. The aim of the studies was to analyse the purchase prices of hog and cattle livestock in Poland between 2005 and 2012. The official data of the Ministry of Agriculture and Rural Development were used as the experimental material. The purchase prices of the analysed livestock fit for slaughter were characterized by significant differentiation. As far as the slaughter pigs are concerned, the purchase prices per 1 kg of live weight ranged from 3.15 to 6.08 zlotys; however, in the case of beef cattle the prices were between 3.70 and 6.70 zlotys. The largest differentiation was noticed in 2012. The difference between the lowest and the highest price amounted to 2.9% for pig livestock and even 12.8% for cattle livestock. Large differences between the purchase prices of livestock fit for slaughter can prove that the cattle and pig production is unpredictable. When it comes to pig livestock, the relation between the purchase price of pork and the period of the calendar year was proved since farmers received the lowest prices for pig livestock in autumn and winter, while the highest prices were found in spring and summer, compared to the other seasons. Considering the purchase prices of livestock fit for slaughter in each year, it was noticeable that the prices showed a changeable tendency to decline and increase. On the other hand, a significant increase in the prices was found over 8 years. The prices amounted to 3.5 zlotys at the beginning of the analysis, and 5.5 zlotys per 1 kg of live weight for pigs and over 6 zlotys per 1 kg of live weight for cattle in the last year of the studies.

Key words: purchase price, livestock fit for slaughter, pork, beef